

Annandag jul

Predikan i Osby kyrka, 26 dec 2006

”Martyrerna”

Luk 12:49-53

Jag har kommit för att tända en eld på jorden. Om den ändå redan brann! ⁵⁰Men jag har ett dop som jag måste döpas med, och jag våndas innan det är över. ⁵¹Tror ni jag är här för att skapa fred på jorden? Nej, säger jag, men splittring! ⁵²Ty där fem bor i ett hus skall de i fortsättningen leva splittrade, tre mot två och två mot tre, ⁵³far mot son och son mot far, mor mot dotter och dotter mot mor, svärmor mot sonhustru och sonhustru mot svärmor.”

Det kristna budskapet, särskilt kanske nu vid jul kan skänka mycket tröst och ro för människan. Att det finns en Gud som alltid är med oss, som bär oss genom svårigheter. Kring jul så förmedlas detta till oss genom tända ljus och stämningsfulla gudstjänster.

Men när man närmar sig kärnan i den kristna tron så kommer man förr eller senare till en punkt där man blir mer oroad än tröstad. Särskilt gäller ju detta när man följer Jesus som sin lärjunge.

När vi kommer till dagens evangelium så har Jesus funnits och verkat ett tag. Nyfikenheten som fanns hos många kring honom i början har nu börjat övergå till ilska och frustration. Herodes börjar smida planer för att döda honom, även många av hans egna börjar vända sig emot honom, besvärade över hans kompromisslöshet och radikalitet.

Det blir inte frid när Jesus kommer med sitt budskap. Även om den enskilde kan få frid med Gud så kan det uppstå splittring mellan den enskilde och omgivningen. En splittring som skär igenom familjer, släkt och vänner.

Samma indignation och vrede som Jesus kunde väcka i omgivningen väcker även de som tar hans budskap på allvar. När vi läste i episteltexten om Stefanos, den första kristna martyren, så handlar det om den allra första förföljelsen som bröt ut mot de kristna. Den skulle bryta ut gång på gång mot de kristna i romarriket och har fortsatt på olika platser in i våra dagar. Senast hörde jag hur kristna ledare i Irak hade uppmanat de kristna i det landet att avstå från att fira jul för att inte riskera ännu mer trakasserier.

Men genom hela kyrkans historia så har dessa funnits, som likt Stefanos kompromisslöst tagit Jesus på allvar och gått i hans spår. Det är människor som har väckt mer oro än ro i omgivningen. Just genom sin egen radikalitet så har de dragit på sig andra människors harm och förargelse. ”Varför ska du gå till överdrift? Varför ska du inte vara som vi

andra, lite mer lagom?" Och så har man kastat dem för lejonerna eller halshuggit dem.

Man kan undra varför dessa män och kvinnor har väckt en sådan förargelse. De har ju inte försökt att tvinga på andra sin livsstil, varför kunde inte få vara ifred med sin radikalitet?

Uppenbarligen så är det något de har väckt hos dem som har hatat dem. Kan de vara en dövd längtan inom dem själva som de blivit påmind om. Att de djupt inom sig har haft en längtan efter det som de sett hos dessa hängivna kristna. Men av olika anledningar, kanske av rädsla för besvikelse så har man lagt locket på. Men så kommer då dessa som med blotta sin närvaro påminner dem om deras längtan. Vår längtan efter Gud går nämligen inte att döva helt.

I romarriket så skedde förföljelsen på grund av att de kristna vägrade offra till en bild av kejsaren och därmed ge honom status som en gud. Dessa män och kvinnor som hellre gick i döden än att kompromissa med sin tro brukar ju kallas för martyrer. Nu är det med en viss bävan som jag använder det ordet. Det finns idag många som kallar sig martyrer som absolut inte är det. I den kristna traditionen så har martyriet aldrig handlat om att angripa och döda andra. Det har aldrig använts som ett vapen i krig. Vad det handlar om är att till det yttersta stå fast vid det man tror på.

Ordet martyr betyder vittne, men de vittnade inte i första hand med sina ord utan, bokstavligen med sina liv. Och därmed blev de kyrkans trovärdigaste vittnen, de vittnade om att kyrkans tal om uppståndelse efter det döda inte bara var munväder utan något som de verkligen trodde på. När de som i likhet med Stefanos gick i döden, eftersom de visste att döden var besegrad, så började ju andra också fundera över dessa människor, som inte var rädda. Kanske det ligger något i det de säger?

Om döden inte är det sista så finns det ju inget att vara rädd för, om det enda andra människor kan göra är att döda kroppen och sen inget mer, så betyder det att ingen har någon makt över en. De som blev avrättade för sin tro skull var de friaste av alla människor. För den som har förstått att döden inte är det värsta som kan inträffa, honom kan man ju inte komma åt, inte styra eller kontrollera.

När förföljelser bryter ut så betyder det en sak: motståndarna har förlorat och kristna har segrat. Förföljelser är ju bara ett desperat och förgäves försök att stoppa det som inte går att stoppa. De har alltid fått motsatt effekt. I episteltexten så läste vi ju om de som flydde att de tog med sig budskapet och fortsatte att predika var de än ko. Ju intensivare man försökt utrota kristendomen desto snabbare spred den sig och så har det alltid varit.

"Jag har kommit för att tända en eld på jorden" sa Jesus. Den elden är pingstens eld, Andens eld, som sprider sig över hela jorden. Den går inte att släcka, alla försök kommer bara att göra att den sprider sig än mer.

Och den kommer även till oss om vi öppnar oss för Anden och dess verkningar.